

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van een aantal maatregelen ter ondersteuning van de diensten voor oppashulp naar aanleiding van de COVID-19-pandemie
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Door de COVID-19-pandemie was het voor verschillende diensten voor oppashulp niet mogelijk om bepaalde erkenningsnormen in 2021 te realiseren, waardoor zij hun volledige subsidiebedrag voor 2021 dreigen te verliezen. Daarom keurt de Vlaamse Regering nu, na advies van de Raad van State, definitief een besluit goed dat de diensten voor oppashulp in 2021 vrijstelt van het behalen van enkele specifieke erkenningsnormen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: gezondheids- en woonzorg.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/463 van 29 november 2021.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 30 november 2021.

De Vlaamse Regering keurde het voorontwerp van besluit principieel goed op 4 februari 2022 (zie de documenten VR 2022 0402 DOC.0114/1 tot en met DOC.0114/3), en gelastte de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding over dat voorontwerp van besluit het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Raad van State heeft zijn advies gegeven op 16 maart 2022 (71.028/3). De Raad van State doet de suggestie om de inwerkingtredingsbepaling in artikel 4 van het ontwerp van besluit aan te vullen met een bepaling waardoor het besluit buiten werking treedt op 31 december 2021 (zie

opmerking 7). Die suggestie wordt niet gevolgd. Het ontwerp van besluit moet immers ook nog in 2022 toegepast worden, aangezien het saldo van de subsidies van de diensten voor oppashulp voor 2021 pas berekend wordt in de loop van de maand mei 2022. Uit het ontwerp van besluit is echter wel duidelijk af te leiden dat de regels alleen betrekking hebben op de prestaties oppashulp die verleend werden in 2021, aangezien zowel in artikel 2 als artikel 3 het jaar 2021 expliciet vermeld wordt.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Door de COVID-19-pandemie was het voor verschillende diensten voor oppashulp niet mogelijk om bepaalde erkenningsnormen in 2021 te realiseren, waardoor zij hun volledige subsidiebedrag voor 2021 dreigen te verliezen. Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering stelt de diensten voor oppashulp in 2021 daarom vrij van het behalen van enkele specifieke erkenningsnormen.

De diensten voor oppashulp stellen vast dat het door de COVID-19-pandemie moeilijker geworden is om voldoende vrijwilligers te vinden die overdag of 's nachts toezicht kunnen bieden bij een zorgbehoevende thuis (bij afwezigheid of ter ondersteuning van de mantelzorger). De diensten merken dat de rekrutering moeizaam verloopt, omdat ook elders in de zorg vaak beroep gedaan wordt op vrijwilligers, niet het minst in de vaccinatiecentra.

De vrijwilligers waarover de diensten beschikken nog meer uren inzetten, is vaak niet meer mogelijk, omdat zij het jaarplafond al bereikt hebben dat van toepassing is voor de forfaitaire kostenvergoedingen voor vrijwilligers (ook al ligt dat jaarplafond hoger dan voor de meeste andere vrijwilligers). Het feit dat de diensten voor oppashulp sinds begin 2021 geen verenigingswerkers meer kunnen inzetten voor oppashulp (door de vernietiging van de federale wetgeving door het Grondwettelijk Hof), versterkt dat probleem nog.

Om erkend te kunnen blijven, moet een dienst voor oppashulp jaarlijks minstens 5000 uur oppashulp realiseren in de regio waarvoor hij erkend is (of 3000 uur voor een dienst die erkend is voor de regio van het Brusselse Gewest). Bovendien verliest een dienst zijn recht op subsidies voor het lopende jaar, als hij dat minimum niet haalt.

De diensten voor oppashulp moesten tegen eind september 2021 alle prestaties van het eerste semester van 2021 doorgestuurd hebben naar VO, het systeem van elektronische gegevensuitwisseling tussen de diensten en Zorg en Gezondheid, dat gebruikt wordt voor de berekening van de subsidies. Er zijn op dit ogenblik dus betrouwbare gegevens over de invulling van de urencontingenten oppashulp tijdens het eerste semester van 2021. Op basis daarvan kunnen er ook inschattingen gemaakt worden over de realisatie op jaarbasis.

Van de 58 erkende diensten voor oppashulp zijn er 12 diensten (21%) die in het eerste semester van 2021 minder dan 2500 uur (1500 uur voor de diensten die erkend zijn voor de regio van het Brusselse Gewest) oppashulp gepresteerd hebben in de regio waarvoor ze erkend zijn:

- 6 diensten van de CM;
- 3 diensten van i-mens;
- 2 diensten van Familiezorg West-Vlaanderen;
- de dienst van Thuiszorg Brabant.

Enkele van die diensten zitten net onder de 2500 (of 1500) uur oppashulp; zij slaagden er mogelijk nog in om tegen het einde van 2021 het minimum te halen om recht te hebben op subsidies, en erkend te kunnen blijven (de definitieve cijfers van 2021 zijn echter pas vanaf mei 2022 beschikbaar). Maar voor de meeste van de 12 hierboven vermelde diensten lijkt het onhaalbaar om in 2021 te voldoen aan de erkenningsnorm. Zij dreigen dus geen subsidies te ontvangen voor 2021, en hun erkenning te verliezen omdat ze in 2021 niet voldeden aan de erkenningsnorm.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Artikel 1 bevat een definitie die verder in het besluit gebruikt wordt.

Artikel 2 regelt dat de diensten voor oppashulp in 2021 niet moeten voldoen aan de erkenningsnorm die bepaalt dat zij jaarlijks minstens 5000 uur oppashulp moeten realiseren in de regio waarvoor zij erkend zijn (of 3000 uur voor de diensten die erkend zijn voor de regio van het Brusselse Gewest). Zij kunnen dus verder erkend blijven, ook al haalden ze die erkenningsnorm niet in 2021.

Artikel 3 bepaalt dat de diensten voor oppashulp in 2021 altijd recht hebben op de basissubsidie. In principe hebben de diensten alleen recht op die basissubsidie als ze minstens 5000 uur oppashulp gerealiseerd hebben (of 3000 uur voor de diensten die erkend zijn voor de regio van het Brusselse Gewest). Zonder die basissubsidie zouden de diensten voor oppashulp de loonkost van hun coördinator in 2021 volledig zelf moeten financieren.

Artikel 4 regelt de inwerkingtreding van het besluit. Het besluit heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2021, omdat het impact heeft op de erkenningsnormen en op de berekening van de subsidies die betrekking hebben op het jaar 2021.

Artikel 5 bevat de uitvoeringsbepaling van het besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende ontwerp van besluit heeft geen bijkomende budgettaire weerslag. In de begroting 2021 (begrotingsartikel GEO/1GHF2TG/WT, basisallocatie GEO GD329) zijn de middelen voorzien om de urencontingenten die voor 2021 toegekend werden aan de diensten voor oppashulp, volledig te kunnen uitbetalen.

De Inspectie van Financiën bracht op 30 november 2021 haar advies uit over dat ontwerp van besluit. Het advies is gunstig. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse weerslag op het personeelsbestand en op de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven;
- investeringen en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten;
- conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring zullen de diensten voor oppashulp over het besluit geïnformeerd worden door Zorg en Gezondheid.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van een aantal maatregelen ter ondersteuning van de diensten voor oppashulp naar aanleiding van de COVID-19-pandemie;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE